

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v torek 4. marca 1890

Letnik XVIII.

Socijalna demokracija.

I.

Morda je ni besede, ki bi se zadnji čas večkrat brala in čula, kakor beseda „socijalna demokracija“, katere pa mnogi prav nič ali popolnoma ne razumejo. Po besedi pomeni „ljudska oblast v družbi“, to je, v človeški družbi, in sicer v državnih, meščanskih in verskih razmerah. Z drugimi besedami: socijalna demokracija ni nič drugega, kakor razposajena hčerka modernega liberalizma.

Kaj torej nameravajo socijalni demokratje, kaj hočejo njihovi voditelji, s katerimi sredstvi delujejo in kake posledice bi imeli njih nameni? Socijalni demokratje hočejo predrugačiti ves društveni in državni red, in sicer v neki skrivni temoti, kar je še strašnejše.

Po nauku socijalnih demokratov je posamezni človek le kolesce pri državnem stroji; država ga postavi na potrebno mesto in dobro namaže. Vse bogastvo zemlje je skupna lastnina vseh ljudi. Socijalni demokratje dalje naravnost in jasno tajé vsako vero in višje bitje. O pravih namenih in bistvu socijalne demokracije nas pouči glavni vodja na Nemškem, namreč državni poslanec Bebel. On pravi:

Na državnem polji nameravamo republiko, na gospodarskem komunizem, in na verskem atheizem ali brezverstvo.

To je torej socijalna demokracija, kateri naši liberalci podajajo roke. V naslednjih vrsticah hočemo jasneje opisati ta trojni namen socijalnih demokratov, o katerih se je te dni pri volitvah na Nemškem toliko govorilo.

I. Socijalnodemokratska država.

Po krščanskih nazorih je država družba ljudi, ki so se združili, da pospešujejo svoj časni blagor, varujejo svoje pravice in živé po skupnih postavah. Človek je po krščanskem prepričanju društvena stvar božja. Torej je tudi družba od Boga postavljeni red.

Vsaka družba pa mora imeti oblast, torej je tudi ta od Boga.

Družba je dalje iz posameznih družin, ki so podlaga državi; podlaga družini pa je zakon.

Krščanski zakon pa je sveta in nerazdružna zveza med zakonskima, vir sreče za čas in večnost.

Kaj pa uči o državi socijalni demokrat? Imenovani Avgust Bebel je spisal knjigo z naslovom: „Žena v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti“ ter pravi o zakonu:

„Skoraj gotovo je mož napravil to zvezo med možem in ženo; tej se je to zdelo primerno in tako je nastal zakon (str. 8). Vsaka država in družbena naprava pa se vedno preminja, tako tudi zakon. Ako se mož in žena ne moreta trpeti itd., ukazuje (!) morála, da se ločita (str. 192).“

Torej socijalni demokratje ne priznajo zakramenta sv. zakona in tudi ne njegove nerazdružljivosti. Ravno tako ne poznajo družinskega življenja in vzgoje otrok po krščanskih nazorih. Bebel piše:

„Vsak otrok, ki se rodi, je prirastek države, ki ima tudi dolžnost, da skrbi za novega državljanca. Ko otrok že vživa hrano, čakajo ga tovariši pri igri pod skupnim nadzorstvom. Za tem pridejo otroška zabavišča in šola. Obleko in vse potrebne reči mu mora preskrbeti država. Število učnih močij mora biti zadostno, in sicer v tej meri, da bode učitelj, kakor v armadi podčastnikov, torej na deset mož jeden (str. 182).“

Kaj porečejo nato naši liberalci? O družinskem življenju piše Bebel: „Kuhinja v posamezni družini je zastarela stvar; naprava, za katero se trosi čas, moč in denar. V socijalnodemokratski državi bode zginila zasebna kuhinja.“

Torej bodo skupne občinske kuhinje, kakor na pr. plinarne za cela mesta. Pri tej misli gotovo obide zona najhujšega liberalca, ki pozná kuhinjsko umetnost. Na podlagi takih družin torej bode stala država. „Mi vémo“, pravi Bebel, „da se je kraljestvo v teku stoletij bistveno premenilo in mu moramo vzeti vso oblast... Mi nočemo beraštva, katero

moramo odpraviti in vsakemu dovoliti kolikor mogoče svetnega veselja. In kako naj se to določi? Po občinah in okrajih, kjer so vse vrste delovanja družbe. Vsi dorasli občani brez razločka spola se vdeležujejo volitev osebe, ki naj vodi upravo. Na čelu vseh tacih občin je osrednje vodstvo. V tem vodstvu pa morajo biti le zaupne osebe.“

V novi državi, kakeršno nameravajo socijalni demokratje, ne bode nobenih uradnikov po sedanjih nazorih, tudi ne ministrov, zbornic, armade, policije, sodišč, državnih pravdnikov, ječ, davkarjev itd.

In kako hočejo socijalni demokratje doseči tako državo? Znani Ferdinand Lassalle je na to odgovoril že leta 1863., rekoč: „Z revolucijo, ki bode hodila z vso svojo močjo, železnimi podplati in vihrajočimi lasmi.“ Leta 1871. so socijalni demokratje v Parizu naredili malo poskušnjo. „Boj proti palačam“ je zaklical Bebel v državnem zboru dne 25. maja 1871. Deset let pozneje, dne 2. februarja 1882. l. pa je glasilo socijalnih demokratov pretilo že z dinamitom in besedami, katerih ne smemo tu objaviti. To je torej republika na državnem polji.

Drugi del programa socijalnih demokratov se glasi: „Na gospodarskem polji hočemo komunizem.“ Znani demokrat Proudhon je rekel: „Lastnina je tatvina“, Ferdinand Lassalle je trdil: „Lastnina je tuje blago“. Načelo tega gospodarskega nauka je torej: „Nobenega zasebnega imetja več“.

Kaj pomeni ta nauk v praksi, v življenju?

Vse imetje, katero si si pridobil pošteno, s trudom in znojem, je ukradeno, tuje blago. Oče in mati sta se trudila celo življenje, da sta ti zapustila domače ognjišče, kjer moreš srečno živeti s svojo družino. Ali socijalni demokrat ti pravi: To ni tvoje, ukradeno je, to je skupno imetje vseh ljudi. Bebel piše v omenjeni knjigi: „Ustanoviti moramo družbo, v kateri bodo vsa delavna sredstva njena skupna lastnina in vsi brez razločka stanu in spola imeli enake pravice. Vsem zasebnikom moramo vzeti njihovo imetje ter je razdeliti: Zemljišča,

LISTEK.

Župnik Kneipp o kavi.

Sploh znana pijača je kava. V mojih mladih letih je bila kava Švabom skoro še neznana, in v mnogih vaséh ste bili dve ženski, ki ste znali kavo kuhati. Sedaj je pa ta pijača tako razširjena, da je ni biše, v kateri bi je navadno ne imeli. Izvzeti moram kmete, ki imajo težka dela in so prepričani, da jim kava ne daje moči. Tudi nočejo v mojem kraju kave kot boljše pijače delavcem dajati. So pa kraji, v katerih je kava jedina pijača za jutro. Pa s tem ljudje niso zadovoljni; kadar se kave privadijo, morajo jo tudi še popoldne imeti. Mnogi imajo kavo še celo za večerjo. Hočem pa kavo po vsi njeni imenitosti popisati tako, kakor v resnici zasluži.

Kava kot rastlina je strupena in tudi zrno je strupeno. Da je temu tako, vidi se iz tega, ker se iz njenih zrn dobiva silno hud strup, kofein, ki ga je prav malo že dovolj, da najmočnejšega človeka hitro umori. Ali se sme tedaj kava sploh priporočati? In kdor hoče zdrav ostati in dolgo živeti, ali mu more kava k temu pravi pripomoček biti?

Sloveč zdravnik pravi: Kava gre na pol prebavljena iz želodca in vzame seboj mleko in kruh, katerega je človek vžil. Na pol prebavljenega si telo ne more v prid obrniti, in zato si s kavo malo ali nič ne pridobi. Kar je telo v kratkem času prebavilo, je malovažno. Moti se torej, kdor misli, da se dobro redi, ker s kavo dobro mleko in dober kruh vživa. Kava oboje zopet iz telesa izganja, predno je moglo prav koristiti. Kava pa tudi seboj jemlje želodčne sokove, s katerimi se je zmešala. Torej tudi te kava pokonča. Tako se tedaj telo zaradi kave malo redi in pa vsled tega tako oslabi, da po daljšem vživanju kave želodec močnejšega zajutrka skoro ne more prenesti. Iz tega se vidi, da pri kavariji mora krvi zmanjkovati. Tudi se v kavi važni gnilec ne nahaja, ker so njena zrna brez gnilec, in že zato se ne more priporočati.

Ali pa kava nima nič dobrega v sebi? Kaj pa da! Kava se šteje k dražilom in vzročuje v človeku dobro počutnost, dokler traja njeno draženje. Ko pa to jenja, čuti se človek kakor prej. Kava lahko človeka najhujše razdraži. Godi se jednako, le slabejše in milejše, kakor pri žganji. Pa tudi kava ima velikokrat strašne posledice.

Komaj se dá popisati, kako se po kavi marsikaterikrat vse čutnice poškodujejo, in ravno tako

škodljivi vplivi na duha in sree, ker vzročuje otožnost, malosrčnost, boječnost, britkost, srach itd. Zlasti pri ženskah je kava v navadi, in ravno njihova morilka se sme kava imenovati, ker jim jemlje moč in zdravje in še celo življenje jim krajša.

Pred šestimi leti je prišla k meni hči imenitnih starišev, ki so jo zdravniki popolnoma popustili. Njeni stariši so bili zdravi in močni; ona sama je bila dobro zraščena. Rekla mi je, da vsak dan trikrat kavo pije, pa nič drugega ne more jesti. Svetoval sem ji, nič drugega ne jesti, kakor vsako uro jedno žlico mleka in trikrat na dan malo juhe. Le strah pred gotovo zgodnjo smrtjo jo je k tej hrani pripravil. Čez jedne dni se je telo tega živeža privadilo, in v malo tednih je bila deklica zopet zdrava.

Ko bi mogel uboge reve, ki so pri meni pomoči iskale, z neješčnostjo, z zdraženimi čutnicami, z bolnim srcem pokazati dekletu, ki rada pije kavo, mislim, da bi kmalu popustila kavo. Pogled takih boleznij bi moral spametovati po mojih mislih tudi največjo prijateljico kave.

Popolnoma sem prepričan, da je kava prvi vzrok pomanjkanja krvi, ki se pri ženskah tolikokrat nahaja; in kam pridemo, če se temu ne ustavimo? Ako take oslabele osebe nov stan nastopijo in težavni zakonski stan težko prenašajo, godi se,

stroje, orodje, občela in živila... S tem je tudi rešeno dedna pravo, kajti v novi družbi ne bode nihče dobival dedščin, k večjemu hišno orodje." (Stran 194.)

Kakor delo mora se razdeliti tudi dobiček. Kako naj se to zgodi?

V glavnih točkah tako-le:

Ljudska država je edina lastnica vsega imetja in se deli v produktivne družbe. Vsak človek mora delati v jedni teh produktivnih družb. Opravljati mora delo, katero mu odkažejo izvoljeni načelniki obrtnih zadrug. Kdor pa ni za delo, otroci in starci, za te mora država skrbeti ter preživljati v svojih zavodih. Troški se plačujejo iz čistega dobička delavskih zadrug. Ostali dobiček se razdeli med delavce. Da pa se more dobiček pravično razdeliti, morajo načelniki ceniti vsak izdelek po delu. Posa meznik dobi po meri svojega dela, tega zaslužka pa ne sme naložiti na obresti, temveč porabiti ga za razveseljevanje itd.

Hranilnic, bank, zavarovalnic in enakih zavodov socijalni demokratje nočejo poznati. Ta nauk je gotovo radikalen.

Ali pa je ta izvršitev sploh mogoča? Ne gledé na versko in moralno stran moramo reči, da je ta nauk gola utopija, nemogoča stvar v življenju.

Ali je mogoče vsakemu človeku ukazati, kje in kaj naj dela? Ali bi se ne pričela kmalu zopet konkurenca med posameznimi zadrugami in družbami? Kdo bo imel veselje do dela, ako vé, da si ne sme ničesa prihraniti in da mora država za vse skrbeti? Kako pa naj načelniki povsod ločijo lenube od onemoglih in nezmožnih delavcev, kako vedno pravično razsoditi ceno izdelkov in pridelkov poljedelstva, industrije in obrtnije? Kako bodo cenili delo krojača, tkaleca, trgovca, zdravnika, lekar-narja itd.?

Jasno je torej že po tem kratkem obrisu, da je ves nauk socijalnih demokratov proti krščanstvu, nespameten in neizvršljiv. Ali pa spoznajo delavci in sploh socijalni demokratje brezumnost naukov svojih voditeljev? Bebel piše:

"Prišel se je boj novega sveta proti staremu. Trume stopajo na oder v boj, kakeršnega svet ni in ne bo videl. Kajti to je zadnji socijalni boj. Devetnajsto stoletje ne bo končano, in boj bo odločen." (Stran 196.)

Pred sto leti so kričali na Francoskem: „Prostost, enakost, pobratimstvo“. Ravno s temi besedami sedaj agitatorji lové zaslepljene množice na limanice. Ta pot pa vodi čez gore mrličev in morja krvi; francoska revolucija je bila le otročja igrača. Francoska revolucija je v imenu „prostosti“ umorila na tisoče nedolžnih ljudi, v imenu „enakosti“ je potepeno baburo postavila na oltar kot boginjo razuma namesto Boga, v imenu „pobratimstva“ je zapodila na tisoče sodržavljanov iz domovine v tujino. Ko bi bil kdo deset let pred revolucijo lahkoživim Parižanom prorokoval ta grozodejstva, nihče bi mu ne bil verjel.

In sedaj? Tudi sedaj se mnogi omikanci posmehujejo takim naukom, celó pot gladijo novi pa hujši revoluciji. Požidovljeni in židovski liberalci

kakor mi je že marsikateri mlad mož tožil: „Mislim sem, da dobim, ko se oženim, tovaršico v težavnem življenju, pa moram zdaj gledati, kako bom plačal zdravnika in lekarja, in moram vedno poslušati stokanje.“ Mnoge mlade matere so mi s solznimi očmi pravile, da so vse bolehné in revne, in ker ne morejo svojih dolžnosti spolnovati, zapuščajo jih možje ali zaničujejo. Če tudi ni bila vselej kava kriva, pa je bila vendar prav velikokrat, pa te reve so bile vselej v zvezi z mehkužnostjo v obleki.

Seveda marsikateri poreče: „Jaz že veliko let kavo pijem, pa mi nič ne škoduje.“ Verjamem, če je kdo trden in vživa močno, zdravo hrano: takemu kava ne more veliko škodovati. Ali pa more vsak močno, zdravo hrano imeti? Pomisliti je pa tudi treba, da se kakor pivo in vino tudi kava velikokrat ponareja. Potem je pa ta pijača še le hudo škodljiva. Kava se posebno s tem ponareja, da se barva. Vlij vode na kavina zrna, naj malo časa stoji, in imaš velikokrat najlepšo barvo. — K zrnem kave se navadno še kupujejo nadomestki (surrogati), ki so iz raznih snovi narejeni. Nekateri mislijo, da nadomestki dajo kavi boljši okus, nekateri pa menijo, da jim dajo lepšo barvo; še drugi pravijo: nadomestki so cenejši itd. Jaz pa menim, da vsi nadomestki niso veliko vredni. Pomisliti je še, da

klestijo pot socijalni demokraciji, kapitalizem podi delavske stanove v tabor socijalistov, židovski in liberalni časniki razširjajo brezverstvo in tako zapeljujejo ljudstvo na krivá pota.

Hus v svojem in sedanjem času.

XVII.

Napake so bile res in bile so v glavnih faktorjih zdravega in blagostnega narodnega razvoja. Dobra vlada stori prav veliko dobrega, slaba pa še več slabega, in slaba je bila ta Venceljnova vlada. Kralj in večina njegovih svetovalcev je skrbela samo za-se, ne pa za državo. Vencelj ni bil brez darov, a grozno jih je zanemarjal in njegov dvor ga je v tem krepko podpiral. Tukaj je bila pomoč potrebna najprej, pa ni ga bilo dovolj srčnega in močnega moža, da bi to predrugačili. Skotje so poskušali ustavljati se in svariti, pa Vencelj je bil krut in neusmiljen in krivičen, tako da je bilo treba ali molčati ali trpeti. Hus je bil v milosti na dvoru; da bi bil kedaj dobro vplival na kralja, kraljico in dvornike, ni vidno, marveč bi morali sklepati, da je bila Husu po godu ta sprijenost na dvoru. Inicijative ni bilo nobene; kadar je bila že skrajna, sila so zgrabili za meč in red napravili, a to ni vladanje, to je nasilstvo. Tako se je v pričo Husa večkrat godilo, pa ni se pritožil ali grajal, razven če je šlo za njegove prijatelje. Tej slabí, sprijeni vladi je največ pripisati, da je mogel Hus toliko agitacijo med Čehi osnovati. Vencelj je bil češki kralj in nemški cesar; pa Nemci so se ga bili naveličali in ga odstavili zaradi slabega vladanja. Čehi ga niso bili popolno odstavili, vendar so ga bili kake trikrat zaprli, kadar se je preveč divje obnašal. Vencelj je bil kralj, a Sigismund, njegov brat je večkrat določeval na Češkem. Veljave torej ta Vencelj ni imel nobene. Ko pa javna oblast pride na tak način ob veljavo, je to za blagor države jako slabo znamenje. Zato trdimo, da je bila Venceljnova slaba vlada prvi vzrok nemirov, prevratov itd. na Češkem.

Drugi vzrok agitacije je bila nenaravna razmera med Čehi in Nemci v čeških deželah. Dokler so bili vsi dobri katoličani, so bili vsi pravični in so lahko izhajali, bolj pa ko je krščanstvo ginilo, bolj se je kazal razpor. Tako nasprotje je bilo skoraj povsod v javnem življenju in vlada ni posredovala pametno, z namenom ozdraviti in poravnati. Pokazali smo že poprej, kaj je naselitev Nemcev tako močno podpiralo.

Kralji iz rodu Przemislovcev so skrbeli za blagor države, a za dobro sredstvo so smatrali pospeševati naselitev Nemcev, kar smo videli pri mogočnem Otakarju II. Kralji iz rodu luksemburškega so bili rojeni Nemci in ker kri ni voda, tega nikdar niso zatajili. Povzdignila se je pač Češka mogočno pod kraljem in cesarjem Karolom IV., a to napredovanje je bilo občno za Čehé in Nemce v enaki meri. Pozneje pa se je začela medsebojna zavist in nevoščljivost, ravs in kavs, prepir in preganjanje. Čehi so delali iz naravne skrbi za svoj obstanek, zato tega gibanja ne smemo sploh obsoditi, a vsega pa, kar in kakor se je zgodilo, ne more nihče odo-

ljudje, ki živé v deželi, kjer kava raste, in ki si hočejo zdravje ohraniti, malo ali celó nič kave ne pijó.

So pa, Bogu bodi hvala! pijače, o katerih morem ravno nasprotno povedati. Prva je sladna kava. Kdor to pijačo le malo časa vživa, tujo kavo lahko pogreša.

Ječmenovo kavo tudi že pogostoma pijó, ki je sicer nekoliko pustejša, kakor sladna kava, pa je brez vse škodljivosti in prav prijetna njam, ki so je vajeni. Tudi iz pšenice in rži se kava pripravlja, in vse te kave so priporočati. Naj bi tedaj zlasti ubogi prednost dajali žitu, katero pridelujejo in je tako cenó, pred drago tujo kavo. O moči teh raznih kav se sme to-le reči: Kakor tuja kava v zrnih slabí, tako kava iz žita redi; kakor tuja kava draži čutnice, tako jih kava iz žita umiri. Priprava kave iz žita je prav navadna; slad, ki se dobiva pri pivarji, žgé se rujavkasto, potem zmelje, in se kuha kakor tuja kava v zrnih.

Posebno dobra je kava iz želoda, ki se enako pripravlja, kakor kava iz zrn. Kava iz želoda se zeló priporoča, ker močno redi in je zdravju koristna; le škoda je, da je ljudstvo dovolj ne ceni.

bravati, ker so bila sredstva uspešna in krivična prav dostikrat.

Ko bi bila vlada Čehé podpirala pametno na univerzi, v šoli, uradu itd., bilo bi se vse to v veliko bolji meri doseglo, kakor po Husovih načelih. Čehi so nadarjeni, delavni, srčni, a treba je navodila od zgoraj, tega pa ni bilo. Venceljnova vlada vpliv je bil samo negativen, razdiralen.

Ko pa je bil narod sam sebi prepuščen v husovskih bojih, in ko je k narodni prišla še verska borba, potem se se pokazali tisti grozni čini, ki so Čehé potlačili za 500 let in morebiti še za več, če danes ne bo razumela známenj časa.

Napake so bile tudi med duhovščino, in teh niso tajili. Videli smo na raznih sinodah ostre govornike, ki so dajali krepke ukaze in navsote vsaj v teoriji. Vse to pa ni obrodilo zaželjenega sadu, ni odpravilo vseh napak izmed duhovščine. Zakaj ne?

Prva in največja krivda je bila spet na Venceljnovi vladi, ki je skrbela, da so vedno novi nevedni in nesposobni udje prišli v število češke duhovščine. Ako so enega poboljšali, sta prišla dva nova slaba in sploh je bilo vedno slabeje.

Potem je treba poštovati z neizrekljivo grdim ravnanjem češke vlade nasproti dobrim, Bogu in cerkvi zvestim duhovnikom. Če pomislimo, da je bilo v 10 letih trikrat ostro preganjanje škofu zvestih duhovnikov, če premislimo, da je Vencelj sv. Janeza Nepomučana in druge po nedolžnem obsodil na smrt, moramo pripoznati, da bi bil čudež, ko bi bil tudi najboljši škof v teh okoliščinah mogel reformovati češko duhovščino.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. V komisiji za razdelitev okrajev po narodnosti bodo štirji zastopniki obeh narodnostij, dva svetovalca deželnega nadsodišča, dva svetovalca deželnega sodišča in dva zastopnika cesarskega namestništva. — Vlada je že določila 15 svetovalcev deželnega nadsodišča za nemški senat. Grof Taaffe je nekda že predložil dr. Riegru in dr. Plenerju načrt o narodnostnih kurijah v presojo.

Galicija. Državne železnice so znižale tarife za dovažanje krme in gnojilnih nadomestkov v Galicijo.

Ogerska. Budimpeštanska delavska društva so sklenila, da bodo 1. dan majnika praznovala slovesno kot delavski praznik. Pri tej priliki bodo šla po ulicah z zastavami, na katerih bodo napisi: 8 ur dela, 8 ur počitka, 8 ur spanja. — Da bi praznovali nedeljo, to jim ne hodi na misel.

Vnanje države.

Nemčija. Vse dosedanje ožje volitve se vrše, kakor je bilo sicer pričakovati, v popolnem nasprotju s kartelnimi strankami. Največ glasov, kakor nam je dosedaj znano, dobili so prostomišljaki; toliko glasov niso dobile niti vse kartelne stranke skupaj. Socijalni demokratje imajo tri dvanajstotice skoro polne, kakor jim je knez Bismarck voščil, in morejo v državni zbornici staviti samostojne predloge, česar doslej niso mogli. Izid dosedanjih ožjih volitev je ta-le: Pri ožjih volitvah so bili voljeni: v Gdanskem Riebert (prostomišljak); v Kraljevi Schulhof (socijalist); v Sverinu Büsing (narodni liberalci); v Stetinu Broemel (prostomišljak); v Osnabriku Schele (Welf); v Getingnu Esser (narodni liberalci); v Vratislavi Tutzauer (socijalist) in Vollrath (prostomišljak); v Augsburgu Viehl (centrum); v Potsdamu Ruge (prostomišljak); v Frankobrodu na Odri Steinbrück (konservativci); v Bremi-u Bruns (socijalist); v Dortmundu Möller (narodni liberalci); v Hagenovu Woisberg (konservativci); v Rostoku Bar (prostomišljak); v Blankenburgu Bloss (socijalist); v Duisburgu Hammacher (narodni liberalci); v Koloniji Gröms (centrum); v Hali Kunert (socijalist); v Koburgu Siemens (prostomišljak); v Žitavi Budberg (prostomišljak); v Lebavi Hoffmann (narodni liberalci); v Vojmiru Samhammer (prostomišljak); v Spodnjem Barnimu Stadthagen (socijalist); v Diseldorfu Winders (centrum); v Hanovru Meister (socijalist); v Virzburgu Stöhr (centrum); v Nordhaufnu Schneider (prostomišljak); v Waldenburgu Ebert (prostomišljak); v Bohumu Schorlemer (centrum); v Hirsbergu Friedländer (prostomišljak); v Firtu Stauffenberg (prostomišljak); v Anabergu Holtzmann (narodni liberalci); v Spajru Klemm (narodni liberalci); v Ansbahu Frölsch (narodni liberalci); v Goti Zanglmeister (prostomišljak); v Schaumburgu Lipi Langerfeld (prostomišljak); v Ofenburgu Reichert (centrum); v Laru Schätzen (centrum). — Iz Berolina se poroča: Znanih je 93 ožjih volitev; voljenih je 9 konservativcev, 3 člani državne stranke, 17 narodnih liberalcev, dalje 9 članov centra, 33 prostomišljakov, 13 socijalistov, 3 Welfi in 6 demokratov.

Francija. Kakor znano, imenovan je na mesto odstopivšega Constansa poslanec Bourgeois ministrom notranjih stvari. Minister Constans se je odpovedal ministerstvu, kakor se poroča iz Pariza, na naslednji način: V ministerskem svetu bral je minister vnanjih zadev spis, katerega je imel izročiti Herbert v Berolinu grofu Bismarcku. Ko je prebral ta spis, pričela se je debata, ki je bila odločilna za Constansovo prošnjo, da bi se odpustil iz ministerstva. Constans je rekel: „V časopisih čitam, da mislijo poslati ministri zastopnike k berolinski konferenci. Jaz temu ugovarjam. Moje mnenje je to, da nikogar ne pošljemo k konferenci.“ Ministerski predsednik bil je po teh besedah razburjen in imenoval je besede Constansove nedomoljubne. Na to je minister notranjih zadev tudi ostro odgovoril. Zdaj se oglasi Tirard rekoč: „To postopanje ni Vaše prvo; vem, da me Vi obirate po časopisih.“ Constans je zaupil: „To ni res!“ in rekel, da takoj izstopi iz ministerstva. — Zdaj, ko je Constans izstopil iz ministerstva, ne bo obstalo to več dolgo, ker so bili mnogi poslanci za vlado le radi Constansa. — Vojni minister se ni vdeležil tega ministerskega sveta, kar utegne biti velike važnosti. — Zastopniki za berolinsko konferenco še niso določeni. Ravnali se bodo v tem slučaju po Angliji. Pred vsem važno bo delavsko vprašanje za Francijo gledé na rudokope. — Spuller, minister vnanjih zadev, prebral je ministerskemu svetu sprejem povabila k berolinski konferenci.

Belgija. V političnih krogih je čuti, da sta poslanec baron Grefndt in poslanec Jakobs določena za zastopnika Belgije pri berolinski konferenci.

Turčija. S Krete se poroča: Krečanski ubežniki v Graciji prizadevajo si mnogo, da bi zopet provzročili vstajo na Kreti. Govorijo se, da nameravajo v meseci marcu vnovič vstajo provzročiti. Ker ima Sakir paša 20.000 mož, vstaja ne bo posebno nevarna in bode razširjena bolj v pogorskih krajih. Brezbrojne vesti, vzete iz grških in angleških časnikov o tukajšnjih krivicah sedanje turške vlade, trosijo se po vseh evropskih časnikih. Vse te vesti so večidel neosnovane in neresnične in nameravajo le obraniti zanimanje evropskih držav za „stiskano“ Kreto. Grška vlada bode v prihodnje neutralna, da ne bi vstahi pričakovali od te strani nikake pomoči. Z druge strani pa se poroča, da neka vnanja vlada podpira društva, ki pripravljajo vstajo. — Armenski patrijarh je dne 26. feb. izročil turški vladi obširno poročilo o slabi uprave in revščini v armenskih pokrajinah. Armenci zahtevajo, naj turška vlada dovolji popolne pravice armenski cerkvi in izvrši reforme, katere je določila že berolinska pogodba. Veliki vezir je obljubil, da bode to poročilo takoj predložil sultanu.

Izvirni dopisi.

Iz novomeškega okraja, 2. marca. Znano vam je, da je bila 26. februarija volitev župana in svetovalcev šmihel-stopiške občine. Županom je bil izvoljen gosp. Fr. Kastelic, trgovec in posestnik v Kandiji, kateremu na čast so Kandijani napravili zvečer bakljado, zapeli podoknico in Kandijo razsvetlili. Svetovalcev je bilo izvoljenih 10 in sicer iz stopiške in šmihelske župnije po trije, namreč: Jož. Jeriček iz Gor. Težkevođe, Fr. Kastelec iz Šentjošta, Janez Penca iz Črmošnjic; — Jožef Zure iz Kandije, Mat. Hrovat iz Vel. Podljudna, in Jož. Blažič iz Slatnika; dalje po dva iz podgrajske in vavtavske župnije, z imenom: Mat. Kastelec iz Vinevasi, Jož. Cimrmančič iz Jurnevasi; Jož. Dular iz Vavtevasi in Fr. Dular iz Jurkevasi.

Isti dan je sklenil odbor za dolensko železnico pobirati 2% doklado na davke. — Tu pač ne smem zamolčati, da je želja večine, da bi bila postaja železnice v Rudolfovem, ne pa daleč proč od naše metropole, mogoče tam v Bršlinu ali v Straži kje. Mar je prav, da se pri takih dragih in skoraj bi rekel vekovitih zgradbah ne ozira na množico, temveč na posameznike, kakor pri kamniški železnici? — Da bi se pa ta železnica, ki je že četrstoletja na papirju in v besedi zdaj tudi vresničila, gotovo si večina želi, ker si bo ž njo tudi dežela prihranila dokaj izdatkov, za — potem večinoma nepotrebne — ceste.

Kar se zgoraj imenovane volitve tiče, so nekateri mislili na izvolitev drugega župana, a vendar večina odbornikov je vedela, da zna naš kmet le slovenski brati. Da je novi župan večini po volji, kaže število glasov, katere je dobil, namreč (če sem prav slišal) 29 izmed 31 (ker enega odbornika ni bilo). — Tudi oče njegov je bil v tej občini župan in kar posnamem po „Dol. Novicah“, je 26. febr. preteklo ravno 23 let, odkar ga je Bog poklical s tega sveta.

Kakor sem slišal, bo novi župan vprvo skrbel, da dobimo priljudnega tajnika, kateri bo znal slovensko uradovati, kar z veseljem pozdravljamo, ker občan (večinoma kmet) je, kateri mora s svojimi

žulji marsikaj vzdrževati, zakaj bi se potem njemu nasprotovalo! Žalostno je, a resnično, da se je do sedaj nemško uradovalo, še celó živinski listi so bili nemški.

Tu bi pa radi še nekatere občne želje izrekli. Naše županstvo — kakor tudi druga — je dobilo pred nekaj leti od farnih občin (uradov) denarno blagajno za ubožne ljudi posameznih župnij. Kar je denarja razdeliti med uboge, naj bi se to tudi vsako leto dalo takim, ki so res potrebni, in teh ne manjka menda nikjer. Razdelil naj bi se nekaterim n. pr. v gotovem času ali v gotovih obrokih, drugim zopet po tretji osebi po nasvetu odbornikov ali drugih zanesljivih mož.

Županstvo ima pa tudi nekaj cest v oskrbi; nekatere izmed njih so pa take, da jih moramo res slabe nazivati, ker jih ljudje ne popravljajo, kakor bi jih morali. Taka pota bi bila najbolje zdravilo onim, katerim pri pogrueni mizi jed ne diši, ki nimajo teka, ker so vedno presiti. Gotovo bi vsak pojedel za dva, če bi ga prej djali v gnojni koš ter ga peljali po naši gorski poti. Mislim pa, da bo novi župan, g. Fr. Kastelic, ki je tudi predsednik cestn. odboru, skrbel ter prisilil malomarneže, da se vse ceste v red spravijo, ter jih premené v gladka vožna pota, da se vozovi, živina pa tudi ljudje ne bodo poškodovali.

Pa kaj je treba narekovati, bote rekli, saj dober župan vsako napako sam vidi ter jo odstrani in popravi, čim preje jo more, in mislimo, da bo tako tudi pri nas; — sicer pa še drugič kaj. — Danes še to, da smo pri nas dobili (v dan volitve) neko točko v postavi, katera učiteljem, uradnikom itd. ne dovoljuje, da so občinski svetovalci. Kako je pač to, da more učitelj župan biti? Kaj imajo svetovalci tako težaven posel ali je le ta čast preničeva, da se v onem paragrafu imenovanim ne dovoljuje v to volje biti? Pri nekaterih volitvah se pač reče: „Kdor voli, sme voljen biti“, a pri vsakih ne. Prav je pač, da nedržavljan (brez avstrijskega državljanstva) ne voli in da tudi voljen ne sme biti. — Pa dovolj o tem.

Ako vam, g. vrednik, ne bo odveč, dodam še to, da je pri nas 28. m. m. zopet vse sneg pobelil in da imamo jako mrzlo, ostro burjo ter dokaj zametov. Kaj pa bo z delom v vinogradih, ako dolgo tako ostane? — Pa le prerensničen hoče biti najbrže za nas ne veseli izrek: „O Božiču za steno, o Veliki noči za pečjo.“

Dnevne novice.

(Mestni zbor ljubljanski) je imel sinoči sejo, katere se je vdeležilo 22 mestnih odbornikov. Župan Grasselli je prečital dopis c. kr. deželnega predsedništva gledé na selilni red v stolnem mestu, v katerem naznanja, da se je višje deželno sodišče v Gradci, kateremu je bil predložen sklep mestnega zbora o selilnem redu, izreklo za osemdnevno odpoved pri letnih stanovanjih, sicer pa ostane postavni selilni red, in sicer 1. januarija, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Na predlog odbornika Petričiča je zbor takoj pritrdil tej določbi in naročil magistratu, da naznani sklep c. kr. deželnemu predsedstvu. — Odbornik Hrasky je nato poročal v imenu stavbinskega odseka o kolovdaciji mizarjskih, ključavničarskih, steklarskih in pleskarskih del v mestni vojašnici. O tem je bila dolga debata. Odbornik Klein je naglašal bedno stanje malih obrtnikov v Ljubljani in nasvetoval, naj se jim izplača polna svota ter mizarjem črta le 150 gl. za okna na hodnikih v novi vojašnici, ker so mizarji sami s tem zadovoljni. Ta predlog podpirata v generalni debati tudi odbornika V. Petričič in vitez Zitterer. Predlog odbornikov Kleina in Petričiča, da se mizarjem izplača po vrhu še 1011 gl. 39 kr., ni obveljal. Naposled je bilo sklenjeno, da se izplačajo po kolovdaciji določeni zneski in sicer: za mizarjska dela 23.294 gl. 96 kr. po kolovdaciji in po vrhu še 624 gl. 49 kr.; za ključavničarska dela 20.801 gl. 87 kr. in po vrhu 72 gl. 60 kr.; za steklarska dela 3365 gl. 28 kr. in po vrhu 116 gl. 25 kr.; za pleskarska dela 3803 gl. 80 kr. Pritožba mizarjskega mojstra Regalija se je izročila pravnemu odseku. — Odbornik dr. Staré je v imenu stavbinskega odseka poročal o prizivu T. Debečeve zaradi neke lope. Mestni zbor je brez ugovora ustregel prizivu. — Odbornik dr. vitez Bleiweis je v imenu policijskega odseka obširno poročal o mestnega fizikata letnem poročilu za 1888 in popolnitvi službe mestnega fizika ter nasvetoval, da se služba mestnega

fizika, ki ima fizikatski izpit, takoj razpiše s plačo 1800 gl. in štirimi desetodstotnimi petletnicami ter z dostavkom, da ne sme izvrševati prakse zunaj mesta; dalje naj se odpravi skladišče cunj na primernejše mesto in napravi red v hiši za mestne uboge. Odbornik dr. Gregorič podpira predlog ter poudarja važnost mestnega fizika, ki naj bo kot načelnik posebnemu uradu več, izkušen in izobražen zdravnik, ki pa zasluži tudi primerno plačo. Ta predlog sta podpirala tudi odbornika vitez Zitterer in Hrasky. Predlog je obveljal. — V imenu olepševalnega odseka je predlagal odbornik Ravnihar, naj se popravi vodnjak pred mestno hišo, delo slavnega umetelnika Robbe in vodnjak za tivolskim gradom, za kar so troški že proračunjeni v letošnjem proračunu. Dalje nasvetuje, naj bi se tudi v „Zvezdi“ postavil monumentalni vodnjak. Prvi predlog, da se še to pomlad popravita vodnjaka pred mestno hišo in za tivolskim gradom, je bil brez ugovora sprejet, o drugem predlogu pa je mestni zbor po nasvetu dr. Stareta prešel na dnevni red.

(Volitve v mestni zastop ljubljanski.) V večrajšnji seji občinskega sveta je odbornik dr. Tavčar v imenu pravnega in personalnega odseka poročal o letošnjih dopolnilnih volitvah za mestni zastop ter nasvetoval, da mestni zastop izrazi obžalovanje zaradi izstopa odbornika g. dr. Moscheta in da naj mu župan v imenu zastopa izreče pismeno zahvalo na njegovem vspešnem delovanju za mestne koristi. Zbor temu soglasno pritrdi. Dopolnilne volitve se bodo vršile dne 14., 16. in 18. aprila. Iz tretjega volilnega razreda letos izstopijo gg.: Dolenc Oroslav, Noll Srečko, Tomšič Ivan, Valentinčič Ignacij in Železnikar Ivan; iz drugega volilnega razreda gg.: Hraský Vladimir, dr. Tavčar in vitez Zitterer; iz prvega razreda gg.: Dr. vitez Bleiweis in Vaso Petričič. Umrl je iz prvega volilnega razreda odbornik Pakič Miha, odpovedal se je dr. Alfonz Mosché. Načelniki volilnih komisij so gg.: Za tretji volilni razred Klein, za drugi Velkoverh, za prvi Fran Ravnihar. Ostale člane komisij imenuje župan.

(Umrl) je večeraj opoldne za mrtvoudom č. g. Jakob Tomelj, župnik v Čemšeniku. Pal je kot žrtva svojega poklica, idoč obhajati. Rodil se je dne 19. julija 1836 v Čemšeniku, v mašnika je bil posvečen 1. avgusta 1863. Naj v miru počiva! — Pogreb je jutri ob 10. uri.

(Umrla) je danes zjutraj v 29. letu svoje dōbe gospa Marija Zamida, soproga deželnega svetovalca g. Matije Zamide. Pogreb bode jutri ob 5. uri iz Poljskih ulic št. 8. Pokojnica je bila hči umrlega odvetnika dr. Rozine v Novem Mestu. Naj v miru počiva!

(Imenovanje.) Naš rojak g. Andrej Volkar je imenovan tajnikom c. kr. namestništva na Češkem.

(Slovensko pevsko društvo na Dunaji) priredi v sredo 5. marca t. l. v cvetličnih dvoranh c. kr. vrtogradnega društva na Dunaji (I. Parkring št. 12) svojo postno „besedo“ pod vodstvom pevovodje g. A. A. Buchte s sledečim vspešnim: I. 1. Dr. B. Ipavec: „Vodniku“, slovenski moški zbor s spremljevanjem na glasoviru; 2. K. Benk: „Tretji trojlistek narodnih pesnij (poljska, ruska, srbska), mešani zbori z bariton-solom (poje g. L. Srpek); 3. B. Smetana: Arija Milade iz opere „Dalibor“, poje gospica A. Bezdékova; 4. L. Roguski: „Barkarola“, poljski zbor moški; 5. a) A. Dvořak: „Vzpomináni“, b) A. Rubinstein: „Poloneza“, igra na glasoviru g. R. Epstein; 6. a) J. Klička: „Bodlak“, b) Rutte E. Mir: „Dudaček“, zbori za tri ženske glasove s spremljevanjem na glasoviru s štirimi rokami; 7. Fr. Pivoda: a) „Lešetinský kovár“, „Zpěv Lidusky“, b) dr. N. Javurek: „Moravske národní písně“, poje gospica A. Bezdékova; 8. pl. I. Zajc: „Diži se iz sna“, hrvatski zbor moški. II. Po koncertu igra godba c. in kr. pešpolka št. 12 sledeče točke: B. Smetana: „Prodana nevesta“, Moniuszko: Predigra k operi „Halka“, Packe: „Dzieci krakowskie“, Moszkovski: „Serenata“, Friedrich: „Slavjan“, Komrák: a) „Národní písnicka“, b) „Bajka“, Šebor: „Toveha“ (hrepenenje), pl. Iv. Zajc: „U boj“, zbor vojaški iz opere „Zrinjski“. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobé pri g. L. Bouchal-u I. Tiefergraben 11, v „Slovenski Besedi“ I. Wallnerstrasse 2, E. Wetzler I. Kärntnerring 11, in na večer „besede“ pri kasi.

(Kazenski zakon in mleko.) Kazenski odsek se je dne 24. februarija posvetoval o izjavi najvišjega zdravstvenega sveta o postavi zoper ponarejanje živil

ter sklenil pritrditi nasvetu o preiskavi mleka z „laktodensimetrom“. Ako bi nadzorovalni organi sumili pokvarjeno mleko, naj je konfiskujejo ter naznanijo prodajalcu, da ga bodo naznanili.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) V mestno hranilnico ljubljansko vložilo je meseca februarja 282 strank 83.798 gl. 88 kr., vzdignilo pa 59 strank 7.597 gl. 5 kr.

(Hranilno in posojilno društvo v Ptuj) ima občni zbor dne 15. marca ob 10. uri dopoldne v zadržnih prostorih v „Narodnem domu“. Natančneje v današnjem inseratu.

(Nova zima.) Vsled nagle vremenske premembe v zadnjih dneh nastal je jako oster mraz. Kdor se je že veselil ljube pomladi, mora zopet ostati za toplo pečjo.

(V e. kr. kaznilnici v Gradiški) je razpisana služba duhovnega oskrbnika do 27. marca. Plače je letnih 700 gl., petletne doklade 175 gl., za stanovanje 100 gl., za kurjavo in svečavo 85 gl. Potrebno je znanje laščine, slovenščine in nemščine. Prošnje naj se pošiljajo na e. kr. višje državno pravdnitvo v Trstu potom goriškega nadškofijskega ordinarijata.

(„Učiteljski Tovarš“) ima v svoji 5. številki naslednjo vsebino: Statistično popisovanje ljudskih šol leta 1890. — J. Marn: Knjiga Slovenska. (Dr. Jožef Muršec. — Književnost. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Vestnik.

(„Osveta“), list za razgled v umetelnosti in politiki, izhajajoč v češkem jeziku v Pragi, nastopil je svoje dvajseto leto in je ta mesečnik v češki književnosti eden prvih listov. V št. 2 in 3 priobčen je životopis o pokojnem „Davorinu Trstenjaku“, spisal Ljud. Kuba, v Slovencih dobro poznat kot vrednik glasbenega lista „Slovanstvo v svyč zpěvch“.

(Razpisana) je učiteljska služba v Ribnem pri Bledu. Plače 450 gl., doklade 30 gl. in stanovanje. Prošnje v štirinajstih dneh.

Raznoterosti.

— Izvanredna oporoka. V Ameriki je umrl tovarnar Chanteloup po imenu, ki je napravil blagosrečno oporoko. Vse svoje premoženje 20 milijonov frankov zapustil je svojim uradnikom in delavcem.

— Nesreča na ledu. V Friedbergu so šli 22. februarja drsat na led 17letna gospodičina in dva mladeniča. Kar se ulomi pod njimi led, in drsalci se potopé pod ledene plasti. Da bi jih rešili, podajali so jim vrvi, a bilo je zaman.

— Ognjenik pod morjem. Kapitan neke ladje pripovedoval je prišedši v Yokahamo, da je videl na morji, ki obdaja Japan, iz morja dvigajoče se soparne megle. Ta prikazen je brzkore v zvezi z zadnjim japonskim potresom in znači podmorski ognjenik.

— Največji hrast raste v češkem rudogorji. Njegov obseg meter nad zemljo meri 10 metrov. Prej so menili, da je največji hrast na Pruskem, kateri meri v obsegu 9 36 metra. Ta je pri tleh votel, in v njegovi votlini ima bajé 35 jednajst- ali dvanajstletnih dečkov prostor.

Telegrami.

Zagreb, 3. marca. V odseku občinskega sveta je bila burna debata o tem, ali naj bi

tudi judje in nekatoliki v mestnem zastopu volili novega župnika. Odsek je sklenil, da le judje ne smejo glasovati.

Rim, 3. marca. Opoludne je sv. Oče sprejel kardinale in prelate, ki so mu čestitali povodom rojstvenega dne in obletnice kronanja.

Berolin, 3. marca. V Dortmundu so razgrajali socijalisti, ker je zmagal narodni liberalce. Pobili so mnogo svetilnic in šip. Zapri so trideset oseb.

Pariz, 4. marca. Časopisi vseh strank pišejo, da je stališče ministerstva popolnoma omajano, akoravno mu je včeraj zbornica izrekla zaupanje. „Journal des Débats“ pravi: V resnici imamo od včeraj novo ministerstvo, katerega predsednik je Bourgeois pod vplivom Floqueta in Clémenceau-a. „Republique Française“ vpraša, ali je vlada zahtevala zaupnico Bourgeois-u ali Thévenetu, kar pojasnjuje, da zmerni republikanci niso glasovali. „Estafette“ poroča, da je Constans odstopil, ker je bilo Mazeau-u zagotovljeno predsedstvo kasacijskega dvora s pogojem, da odloži senatski mandat in z vsem vplivom dela na to, da ga dobí Carnotov zet, Cunisset.

Umrli so:

27. febr. Jožef Rogar, delavec, 62 let Kravja dolina 11, marasmus.

1. marca. Marija Klemenc, stavbnskega asistenta žena, 34 let, Parne ulice 11, jetika. — Ivan Kofler, delavec, 18 let, Poljanski nasip 50, jetika.

3. marca. Neža Lešnak, molarica, 64 let, Florjanske ulice št. 1, marasmus.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 28. februarja 1889.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	
gld.	394,361.000 (+ 4,181.000)
Kovinski zaklad	241,808.000 (— 53.000)
Listnica	135,392.000 (+ 1,669.000)
Lombard	22,165.000 (— 197.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 54,509.000 (— 3,630.000)

Katoliška Tiskarna
pripoteka raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Pretužnim sreem javljava v svojem in y imenu domačih vest o smrti srčno ljubljene soproge, oziroma hčere, gospé

MARIJE ZAMIDA, ROJ. ROZINA,

katero je Vsemogočni danes, dne 4. marca, ob 3/4 3 uro zjutraj po dolgo trajajočej bolezni in prevideno s sv. zakramenti za umirajoče v 29. letu njene dôbe poklical k Sebi.

Pogreb boe v sredo, 5. t. m., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljske ulice št. 8, na mirodvor k sv. Krištofu.

Črne sv. maše brale se bodo v župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani.

V LJUBLJANI, dne 4. marca 1890.

Roza Rozina, vдова odvetnika, mati.
Matija Zamida, dež. svetnik, soprog.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo.

VI. poslovno leto od 1. prosinca do 31. grudna 1889.

Bilanca.

Activa.		Pasiva.	
Inventar	724 77	Glavni deleži 20	g'd. 2000 —
Posojila zadružnikom	319173 34	Upravni deleži 2119	g'd. 36123-59
Zaostale obresti	1080 71	Hranilne vloge	gld. 255892-59
Naloženi denar pri drugih zavodih	3338 24	Kapitalizovane obresti hran. vlog	8882-72
Obresti od denarja pri drugih zavodih	58 21	Za leto 1890. predplačane obresti	3790 85
Gotovina dne 31. decembra 1889	6442 64	Nevzdignena dividenda	2568 97
		Društveni fond splošni (rezervni fond)	gld. 4286 —
		Vstopnina leta 1889.	1138 —
		Društveni fond specijalni (rezervni fond)	8904 86
		Donesek leta 1889. za posebni rezervni fond	131 30
		Čisti dobiček	7099 03
	330817 91		330817 91

NA PTUJI, dne 31. decembra 1890.

Načelstvo.

Iskajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitek.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokriče na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	735 7	—4 0	sr. vzh.	megla	0-00	
3. u. pop.	737 5	—2 6	al. zapad.	jasno		
9. u. zveč.	741 2	—7 6	brezv.	"		

Srednja temperatura —2°30' za 5-9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87	gl.	95	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 %	88	"	—	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	90	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	90	"
Akcije avstr.-ogerske banke	930	"	—	"
Kreditne akcije	315	"	25	"
London	119	"	60	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon.	9	"	45 1/2	"
Cesarski cekini	5	"	60	"
Nemške marke	58	"	42 1/2	"

Skladbe

r. Gregorija Riharja,

katerih lastnica je bila do svoje smrti sestra skladateljeva, Jerica Rihar, se dobivajo sedaj le še pri podpisane.

Leopold Rihar,

(10-10)

kapelan v Križih. Pošta Tržič.

Služba cerkovnika in organista

se oddá o sv. Jurji v Kresnicah.

Več se izve pri farnem uradu v Kresnicah ob južni železnici.

(2-2)

Pevci, učitelji, pridigarji ohranijo si bijo katranove pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto.

(13)